

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ενότητα 12: Δικαστής και διαδικασίας δίκης

Παρούσης Μιχαήλ

Τμήμα Φιλοσοφίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα **ΠΠ**

Σκοποί ενότητας

Να δούμε ποια είναι η διαδικασία σύμφωνα με την οποία ένας δικαστής μπορεί να δικάσει και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει.

Για να σχολιάσουμε τη δουλειά του δικαστή πρέπει να έχουμε ένα μοντέλο βάσει του οποίου αυτή είναι σωστή ή είναι λανθασμένη.

---

1. Λόγοι αναίρεσης

Είναι εκείνες οι πράξεις ή οι λόγοι, οι οποίοι συνιστούν αιτίες για να ακυρωθεί μια απόφαση , επειδή οι δικαστές δεν έχουν εργαστεί σωστά πάνω στη λήψη αυτής της απόφασης.

2. Δικαστής

Ο δικαστής οφείλει κάθε του απόφαση να την αιτιολογεί. Η μη νόμιμη αιτιολογία ή η έλλειψη αυτής είναι και αυτός ένας λόγος για ακύρωση της απόφασης.

Η δικαιοδοτική πράξη είναι όλη εκείνη η διαδικασία που ακολουθεί ο δικαστής από την έκθεση κάποιων πραγματικών περιστατικών στην τελική λήψη μιας απόφασης.

3. Μηχανισμός δικαστηρίου

Το δικαστήριο είναι ένας μηχανισμός που εμπιστευόμαστε την κρίση των τρίτων, ο οποίος τρίτος είναι περιβεβλημένος από κρατική εξουσία ώστε η απόφασή του να έχει ένα κύρος και μια εκτελεστικότητα.

Στο δικαστήριο προσπαθούμε να προβάλλουμε κάποιους ισχυρισμούς κι αυτοί οι ισχυρισμοί πρέπει να μπορούν να αποδειχθούν. Το σύνηθες πρόβλημα για το δικαστήριο είναι: πώς μπορώ να αποδείξω αυτό που λέω;

Ο δικαστής από τα πραγματικά περιστατικά , που είναι το συγκεκριμένο, πάει προς τη νομική διάταξη, που είναι το αφηρημένο.

Φτάνοντας στη νομική διάταξη προσπαθούμε να κάνουμε το λεγόμενο χαρακτηρισμό. Δηλαδή, να πάρουμε ότι προβλέπει ένας νόμος και να δούμε πώς μπορώ τα πραγματικά περιστατικά να τα κατηγοριοποιήσω χρησιμοποιώντας το νόμο. Ο νομικός χαρακτηρισμός μας δίνει τη δυνατότητα να συγκρίνουμε τα πραγματικά περιστατικά με τις νομικές διατάξεις και να φτάσουμε στην υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στην νομική ρύθμιση.

4.Υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στην νομική ρύθμιση

Ο νόμος έχει δύο μέρη, το πραγματικό και την έννομη συνέπεια όπως είδαμε. Έτσι, κοιτάμε να υπαγάγουμε τα πραγματικά περιστατικά ,μέσα από το νομικό τους χαρακτηρισμό , στο πραγματικό του νόμου και μετά να ενώσουμε την έννομη συνέπεια με τη βιοτική περίπτωση της υπαγωγής.

5.Εφαρμογή του δικαίου

Ο δικαστής από τα πραγματικά περιστατικά , που είναι το συγκεκριμένο, πάει προς τη νομική διάταξη, που είναι το αφηρημένο.

6. Ερμηνεία του δικαίου

Μέσα από το νομικό τους χαρακτηρισμό υπαγάγουμε τα πραγματικά περιστατικά στο πραγματικό του νόμου και μετά ενώνουμε την έννομη συνέπεια με τη βιοτική περίπτωση της υπαγωγής.

7. Απόφαση και Δικαιοδοτική πράξη

Προκύπτει από την εφαρμογή και την ερμηνεία του δικαίου. Η δικαιοδοτική πράξη είναι το σύνολο αυτής της διαδικασίας ενώ η απόφαση είναι η κατάληξή της.

8. Σχόλιο

Το σχόλιο είναι ένα κομμάτι της νομικής ορθολογικότητας μέσα από το οποίο αναπαράγεται ο νομικός λόγος. Δηλαδή, πάνω σε μία δικαστική απόφαση μπορούμε να ασκήσουμε μία συγκεκριμένη κριτική.

Η επεξεργασία της απόφασης θέλει να μας δείξει τη διαφορά της πραγματικότητας όπως τη βιώνουμε εμείς και όπως τη χτίζουν οι νομικοί και την επεξεργάζονται.

Ο νομικός βλέπει όρους και θεσμούς και σε κάθε θεσμικό όρο κοιτάει να δει αν ταιριάζουν κάποια θεσμικά περιστατικά.

9.Ο νομοθέτης για τα πράγματα

Σήμερα ο νομοθέτης εκεί που μιλάει για τα πράγματα στο δίκαιο, λέει ότι πράγμα είναι εκείνο το ένυλο αντικείμενο που μπορούμε να το εξουσιάσουμε αλλά επίσης ως πράγμα ορίζει και το ηλεκτρικό ρεύμα, ενώ δεν έχει υλική υπόσταση. Το δίκαιο δουλεύει με αφαιρέσεις. Αυτές είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένας νομικός.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Παρούσης Μιχαήλ 2015. «Φιλοσοφία του Δικαίου. Δικαστής και διαδικασίας δίκης ». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1918/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

